

N°. 11.

Sestdeenä, 16. (28.) Merz

1874.

Maſſa par gabdu: Raħjas weefis 1 rubl., paſies nauða 60 kap.

R a ħ d i t a j s.

Ceſſcheſemmes ſinnas. No Riħgas: Daugawas leddus — ſinna paħ weħſtnizu maſſu. No Diſkeem: noturreħts tirgus. No Dyppe-
falna: teatera iħrahbiħšana. No Kriħzburgas: nelaimiġs notiltums.
No Seddoħijias: ſneega dauðsums, lohpu ſprahģiħšana.

Aħreſemmes ſinnas: No Berlines: fiħſta Biħmarħa faħlimģiħšana.
No Hollandes: larra-leetas Aħſiħina. No Franħijias: ĵaunais Napo-
leons, — ħerħoga Broģli iħturģeħšanaħs. No Londres: troħna
runna. No Rohmas: roħſis Wiħtorom Emanuelam. No Spanħias:
Iarħiħtu uħwarģeħšana. No Nuħortas: paħauntes leetu iħſtaħe.

Ĵaunaloħs ſinnas.

Weħħais Stenders. Weħħ ĩabbs wahrģs paħr Latweeħſchu ortogra-
fiu. Raħſis iħ Kreeħijas. Wiħſģeħšanaħs.

Ĵeeliffumä. Raħwes rumba. „Tew neħuħs tawa tuwala namnu
eħaħroħt.“ Ĵraudi un ſeedi.

Ceſſcheſemmes ſinnas.

No Riħgas. Ledduħ us Daugawas wairģ
iħģi nepaħtaħweħģ; deħti, ĩas paħ laipahm ĩija us-
liħti, irr nonemti, ta ĩa eeħšana paħri paħ leddu
apħtaħģeħģ. Wiħģemmes paħta-
buħģeħšanaħs paħr-
waldneeħģ darra ſinnamu, ĩa Riħģä un winnaħ
preeħģpĩlģſeħtaħs tagģad 30 weħſtnizu (ģraħmatu)
faħtiħtes preeħģiħtaħs, iħ ĩurrahm eelĩtaħģ weħſtniħas
triħģ reiħ pa deenu teel iħnemtas un proħti: pulħſten
7 un pulħſten 11 preeħģ ĩuħģdeenas un pulħſten 4
peħģ ĩuħģdeenas, un ĩilģſeħtaħs weħſtniħas teel eelģeħ
diwi ſtundahm iħneħſſataħs. Maħſa paħ ĩilģſeħtaħs-
weħſtnizu, tiħħab aiħģeħģeletu ĩa arri walleģu, irr 3 ĩ.
Paħ wiħģiteħģ, eeluhģģeħšanaħs un paħ ĩiħtaħm ĩaħrtim
un paħ wiħģahm paħſinnosģanaħm 1 ĩap. ĩabbalä.

No Diſkeem. Ĵai 5tä Merz ſģhogadd' tiħħa
noturreħts, ĩa Balt. w. teel ſinnohģs, taħ ĩenn ĵau ĩaħ-
roħts un ſģinnĩ ĩaddä ĩirno reiħu eeriħteħģ ĩirģu,
lohpu un loħģu leetu tirģus. Paħrdohdamu ĩirģu
ģija deeģģan ſaweħti, ĩeħ ĩirģeģu, ĩa raħdiħaħģ ĩija

maħ, ĩai ĩan ĩauħģu pulħģ neģija maħais, ĩas ĩai-
ĩam wairģaħ peħģ ĩiħtu leetu andeles ĩija naħģuħģi,
ģo dģirdeģa ĩauðis ſģeħģloģamees, ĩa ſģaħģe eħģoħt, ĩa
ĩammanu, rattu, loħģu-ħraukģu un ĩiħtu loħģu-
leetu paħrdeweģu nemaħ ne-ħģoħt. Ĵħim wiħģduħim
ħruħģħt meħģa, taħpeħģ loħģu-leetas ſtaħw ĩabģä ĩenna,
taħpeħģ us preeħģu ta weħģeħšanaħģ buħtu ĵaiħģaħģa,
ĩa wairģaħ ĩirģu ĩirģeģi un loħģu-leetu paħrdeweģi
ģeħo tirģu apmeħģletu.

No Dyppefalna draudģes. Ĵee mums iħģä
laiħä diwreiħ teaters iħrahbiħģs. Ĵirħģaħrt Ĵanwar
meħģeħģi „Weħģ-Łaiģenes“ walħģsmahģä, oħģraħrt ĩai
17tä Ĵeħruar „Ĵaun-Rohģe“. Ĵriħģu paħ ĩeħo
peħģdiģo iħrahbiħģanaħs-walħģaru ĩaħdu paħri waħrdu
ģaħģiħt, ĩai ĩaħģiħtaģi redģ, ĩa ĩuħģbuģu ſģaħģitees pa
wiħģam naħ waiģadģiģ us taħto Amerĩku braukģ,
ģeħ ĩa winnu arri muħģu ĩauģeneeħģ iħģ ĩabģi proħt.
Ĵģģģuħģdiħģtaħģ ĩroģrams raħģija, ĩa minnetä
walħģarä, ĩeħ taħm diwi ĩuģģahm: „Ĵģtaħa ar diwi
ģulħtaħm“ un „Wiħģſeniħ“, buħģ arri weeħģbaħģ,
walħģarģ; taħ ĩiģ ar leeleeħ ĩurģteħħ raħģģiħģs, ĩa
ĩaħģģ Riħģas Latweeħģu aħģteers dģeħdaħģoħģ ĩuģģe-
ģas un to dģeeħmu „ģħģirģtees irr ĩruħt“. Ĵauðis
ģija tuwu un taħtu naħģuħģi, paħ no Walħģas.
Wiħģģħä ĩapulģeģuģeħģes, tee meħģģeģa teateru. Ĵeħ
wiħģi tiħħa weħģi, weenu werģģi no muħģģaħģ ĩaħģä
auħģģiħģ ſģģģuħģi, ĩam neween ĩurģwiħģ ſtaħģeģa walħģä,
ģeħ arri ſeenäħģ ĩija dauðģ ĵaurumu. Ĵģģaģģmo-
ģģana ĩija tiħģ waħģa, ĩa ĵiħģ ĩiħtu newarģeģa re-
dģeħģ, un ĩurģlaħģ weħģģeħģ un auħģģtums! Ĵiħģ ĩaime,
ĩa paħ 3/4 ſtundas abbaħģ ĩuģģas ĩija nobeģģtaħģ.
No Riħģas aħģteera ar winna ĩuģģeģahm wiħģģä

„Jaun-Rohse“ un teateera-schubni nebija ne wehsts! Wehl japeeminn, ka israhdischana fahlahs ar musihki, kas pastahweja is weena ragga-puhsteja un weena armonikas-spehletaja. Weestbas waffars bija dsirnavas, bet daudsi no tam atrahwabs, laikam tabeht la jaw reisi bija apmahni. Pat tas gar ais fahrtibas rahditajs nebija spehjis peewilft fungus ar pufsrubteem, laut gan tur stahweja ralfsthts: kadritte, frankfese, anglese, pollonese, langlese u. w. z. Waijadsaja buht meera ar to, ko dabujaja. Musihkis bija tas pats, kas teaterä. Schè nu irr lassitajam masa dallina no muhsu raibumeem! Us leelbeenahm buhschoht attal teaters un konzerte; bet lai Deews dohd, ka bes tahdeem raibumeem, bes schwindeta! (Balt. w.)

No Krihzburgas. Rahds kalps jeb hobilneeks, la tur mehds tahdu faukt, kam pascham faws mas semmes stuhritis un mahjina, wahrija kahda deena krahfnes preekschä us muhrischa kartupekus. Winna masais dehlinsch weenu jeb $\frac{3}{4}$ gaddu wezs, bija kahrt un aplahrt kahpataja. Tehwam nere-dsoht behrninsch eekriht tai wahridamahs katlina, us galwu. Tehws gan scho tuhdat eerauga un israuj, bet kothi pahrbijees pats nesinnadams, kas noteel ar wiina lutelliti, — eekriht schis wehl ohtr-reis katlina us galwas un pehz kahda masa brihtina islaida sawu garru. Gr.

No Feodosijias. Ka Laurijas gubernas awises siano, tad tur schogadd seema kothi stingra bijuse un dauds sneega fasnidsis, ta ka seema ilgi pastahwejuse un zaur to leels truhkums lohpu eh-damaja iszehlees. Jaw pehrn ruddeni fahla lohpi sprahgt, bet taggad leellohpi, sirgi un aitis breef-miga daudsumä bohja aiseijoht. Schi lohpu sprahgschana effoht tahda, la to wairal la trihsdes-mit gaddu naw peedshwojuschi. Urri is zitteem Krimmas apgabbaleem tahdas paschas behdigas sin-nas par lohpu trischanu dsirdamas. Tapat la no Feodosijias teel sinnohts, ka tur dauds sneega fa-snidis, tapat arri raksta no Tislas, ka tur no gaweneem fahloht katru deenu sneegs sneegoht un laudis fahl ar raggawahm braukt, lo jaw desmit gaddus nebija Tislas redsejuschi, jo tur tillai ret-tam til dauds sneega fasnegg, ka ar lammanahm warretu braukt. Mums scho seemu, kas mehds tafschu seemetds dsihwojam, kothi mas sneega bija, turprettim deenwidds, tur zittabi nekahdas kreetnas seemas naw, schogadd sneega padauds, itt ta la pa-faule buhtu pahrgrohsjuschs.

Ahrsemmes sinnas.

No Berlines. Zaur sirsta Bismarka fahlim-schanu walsts sapulzes darrischanas daschadi kawelki radduschees, darbi ta falkoht nepaschirrahhs. Kad Bismark ne-iswessetotohs jeb nomirtu, tad tas buhtu preeksch Wahzijas leels spehreens, jo Bis-mark wisepahri nemmoht, tatschu wiffas grohschas sawa rohla turra un wiffu labbaki siana, kahdu po-

litikas jekku Wahzija staiga un kahds tai jastaiga. Winsch arri tas wihrs, kam stingruma netrubbst, tabs daschadas partijas fatureht, fawaldiht, kam gudribas deesgan, laika zenteenus eewehroht un laika praffijumeem pretti nestahtees; winsch arri tas wihrs, kam flawa un ustizziba pee tautas un pee waldbibas, jo wiina darbi to apleezinaja. Sinnams taggad, kur Bismarks flims, partijas walsts sapulze drohschaki fawas galwas pazest un tapehz, la jaw fazzijahm, daschadi kawelki radduschees. Shpafchi Ultramontaneem leels preeks par Bismarka flim-mibu un wiini wehl wairal preezatohs, kad Bis-marks nomirtu. Walsts sapulze taggad dauds stih-dejahs par jauneem karra litkumeem un keisaram Wilhelmam tas pawiffam ne-effoht pa prahtahm, la winsch to isfazzijis us generaleem, kas 10. Merz bija atnahluschi, wiinu us 78to dsimschanas deenas apfweizinaht. Sawä runnä winsch teem arri effoht fazzijis, la winsch us wiinu peepalihdsibu palaischotees, la wiini sawu peenahkumu isdarrischoht. Ja Bismark grihs nepaliks weffals un us tam irr mas zerribas, tad lehti warretu notiltees, ka generalis Manteiffels nahk wairal pee waldischa-nas darrischanahm. Manteiffels irr stingrs wihrs un eelsch politikas leetahm deesgan apraddis un is-weizigs, bet kas no jo leelaka swarra, tas irr la keisars us wiinu pakaujahs un wiinam lohti ustizzahs.

No Hollandes. Tai 9ta Merz tillä Haagä pahrspreest pahr karru Utschina. Kolonijas ministeris, Fransen v. d. Putte dewa tahdu atbildi jeb iffkai-droschanu schinni karra leeta, fazzidams, ka waldbat naudas effoht, zil preeksch minnetas karra weschanas waijadschu, arri effoht 28 millioni naudas, lo preeksch tam warroht isleetaht. Karru Utschina ne waijagoht atstahk, bet til tahku west, kamehr Hollande, lo gribbejuse, arri effoht panahkuse. Hollandes waldbiba effoht nodohmajuse Utschina few pastahwigu weetu eegahdaht un tabs masakahs tureenes walstinas par Hollandes pawalstehm eegrohs-siht. Ur teem lihds schim pastahwoscheem nolihgu-meem wairs nepeeteeloht. Tad ministeris wehl kahdus rakstus preekschä zehla un pehz tam pahrspre-schana tillä us wehlaku laiku atlikta. Pahr karru paschu runnajoht, jafalka, ka mas kas no jauna tur notizzis. Pehz telegrafa sinnahm buhtu til dauds peeminnams, ka eenaidneeki (Utschineeschi) jaw trihs reis fatahsijuschees Hollandeescheem usbrukt, bet to-mehr to naw isdarrijuschu, tapehz la wiinu waddont ar to naw bijuschu weendds prahtds. Utschineeschu preekturreschanahs taggad ne-iseet us usbrufschanu, bet tillä us aistahweschanu; wiini sawus karra pullus pawairojoht un us weenu weetu sapulze-tees. Kabja un Bandara effoht Hollandeescheem peedahwajuschees, ka gribboht wiinu deenasta eestahtees. Pee Kratones fkanstes darbeem kreetni us preekschu strahdajoht. Generalis van Swietens

effoht par labbu atfinnis, Leel-Utschinu eezelt par bribw-ohstu.

No Franzijas. Jaw isgabjuschu reisu sinnojam, la Bonapartisti Scheselburste swehtijuschi Lui Napoleona 18to dsimschanas deenu. Taggad Angtu awise, Teims, nehmuſeſs garralâ rakstâ pahrspreest, no kahda swarra Lui Napoleons effoht preelſch Franzijas partijahm. Lai gan, tâ spreesch minneta awise, daubſ tahbu politikas wihrû, las jauno Napoleonu neko daubſ ne-eewehro, tad tomehr winsch irr weenas partijas galwa un schi partija naw wis wiffai masa. Arri wianna tehwu preelſch trihsdesmit gaddeem neko ne-eewehroja un wehl smejhahs par to, la schis gribboht par Franzijas walbneeku tapt un tatschu winsch tilla wehlah par Franzijas keisarû; tapehſ newarr taggad par jauno Napoleonu fazziht, la winsch reis netiſſchoht par Franzijas walbineeku. Wehl naw ilgi, lamehr wianna tehwa waldischana beigufes un schij waldischanai un wiannas eerihlſtehm irr daubſ peekritteju un draugu; schee sinnam arri jaunam Napoleonam peekrittihs jeb wiannam palihgâ nahls, kad winsch pehſ waldbibas trohna Franzija fahls dsichteſs. Republikaneescheem nemas ne patihloht, la Bonapartisti jauna Napoleona dsimschanas deenu swehtijuschi. Lai nu falla to gribbedami, tad tomehr newarr leegt, la jaunais Napoleons, las taggad pilnigu weezumu faſneebſis, lai warretu par walbneeku eestahſteſs, daschas pahrgrohsſchanas Franzijas politikas leetâs zels un republikaneescheem wairal lawelki raffees. — Herzoga Brogli warra deenu un deenas wairal suhdohht, lai gan winsch wiffadi grohsſoteſs, lai warretu fawâ ammata ilgati palitt. Zaur schahdu isturreſchanohs winsch waldbai daubſ flahdejoht, jo ta faudejoht zaur to fawu pehdigo ustizzibu, pat pee faweem lihſſ-schinnigeem draugeem; tad arri tauta turnohht, la paturroht til ilgi tautas-fapulzi, las preelſch gaddeem zelta nemeera lailôs taggad wairs newarroht buht spehla. Marschals Mal Mahons gribboht attal eezelt Parihſt par galwas pilsſehtu un tahdâ wihsê Parihſneelus us fawu puffi dab-buht, jo no Parihſes dumpja laiteem fahloht waldbiba atrohnahs Werjakkê, fur arri tautas fapulze fawas sehdeschanas jeb fapulzes noturra.

No Londones. Tai 7. (19.) Merz fahlahs parlamentes darrifchanas, pee lam, tâ tas jaw mehds buht, arri trohna runna tilla turreta, is furas kahdus wahrduſs schê usſihmeſim. Wiſſu pirms schinni runna tilla peeminnehts, la Anglija stahwoht draudſiba ar zittahm Giropas walstim un ihpafchi draudſiba stary Kreewiju un Angliju taggad effoht wehl jo wairal apstiprinata zaur to, la Edinburgas herzogs leelſirteni Mariju Aleſſandromu apprezjeis, las preelſch Anglijas effoht par leclu laimu un par draudſibas apleezinaſchanu. Par kairu ar Uſchanteſchu kehniu runnojohht effoht japeminn, la zaur scho karru Anglija schinni Uſrikas

apgabbalâ daschu labbumu panahſſchoht, kahrtigatu buhschanu faſneegſchoht; tad arri effoht ja-iskalla, la minneta Uſchanteſchu karrâ Angtu karrâ-wihri fawu paſthſtamo wihriftibu un duhschu parahdijuſchi. Tahſtati tilla tai runnâ peeminneti tee daschabi preelſchlillumi un darbi waldischanas leetâs, tâ arri preelſchlillumi par ſtipru dschreenu pahrdohſchanu, par flimneeku un mirſchanas-kaffes beedribahm. — Kâ Angtu Teims sinno, tad farunnafchanas naudas leetâ stary Sabil Paſcha un Angtu bankahm labbi beigufesahs. Sabil Paſcha irr us Franziju un Angliju atbrauzis, lai preelſch fawas waldbibas, prohti Turku waldbibas, naudu usnemtu un fennatu parradu malfaschanas islihdſinatu. — Par pahrspreeschanaſhm, kahdas parlamentê teel noturretas, schim brihscham wehl mas to to sinnoht. Walſts ſekreteeris preelſch Indijas effoht preelſchâ lizzis, la waldbai wajadsetu aisknemt kahdus 10 millionus mahrz. ſterliu, no lam 3 millioni tuhliſt effoht wajadſigi preelſch badda zeetejeem Bengalê (eelſch Indijas.)

No Rohmas. Wittors Emanuels, Italtjas kehniſch, schinni mehneſt swehtija fawus 25 g. waldischanas swehtus. Us scho gohda deenu tilla eefneegta adreſſe jeb rakſts, kurru Italtjas pawalſtneeki fawam kehniſam us swehtteem rakſtijuschi. Is schihs adreſſes tohs jo eewehrojamohs wahrduſs schê usſihmeſim. Adreſſe patte fahlahs tâ: *Majeſtete!* Jaw 25 gabdi pagahjuschi, lamehr us waldbibas trohna sehdeet. Schinni fawâ waldbibas laikâ Jums bija nolemts leelas leetas preelſch fawas tehwijas isdarriht. Tâ fahldamahs adreſſe runna par teem daschadeem darbeem un pahrgrohsſchanaſhm, las Wittora Emanuela waldischanas laikâ isdarritas, peeminnedama, la Wittors Emanuels ihſa laika ſprihdi to isdarrihts un panahzis, las gaddu-simtena laikâ bijis nokawehts, un tas panahſtais mehrkis effoht: Italtjas walſtu faweenofchana weenâ kehniu walſti un wiannas atſwabbinafchana, tâ la Italtija taggad warr zittahm Giropas walſtim peenahſlami lihdsâ stahſteſs. Wittors Emanuels neween Italiu, las fennat bija wairal walſtis ſchirta un ſchelta, faweenojis, bet arri Italtjas galwas pilsſehtu, firmo Rohmu attal uswarrejis, effoht eepelnijeſs fawu pateizibu un Giropas apbrihnofchanu. To wiſſu jo plaſchi peeminnedama adreſſes rakſts ar schahdeem wahrdeem beidsahs: *„Ja, Majeſtete, Italtija Jums pateizahs, Giropa Juhſ apbrihno, laiku ſtahſti (wehſture) Juhſu wahrdu teils.“* Bes schihs nupat minnetahs adreſſes, las tai 5. (17.) Merz no deputirtuſapulzes tilla fanemta, irr wehl weena zitta adreſſe, las Rohmâ no kahdas tautas fapulzes lomitejas islikta preelſch paralſtiſchanas un kehniſam paſcham wianna waldbibas swehtlu deenâ tiſſchoht paſneegta. Schi adreſſe fahlahs ar tahdeem wahrdeem: *„Sih! Rohmneeki, las zaur Jums par*

brihwem leelas tautas pawalsneekem tiklufchi, fahgufchi pilnigi fchihs (prohti fwehtu) deenas no fihmeschanu. Geksch Subfu waldivas 25 gaddeem irr jaunahs Italijs dshwes gahjums usnemts (notizzis).“ Tad daschadas pahrgrohsfchanas, kas Wiktora Emanuela waldivichanas laika isdarritas, peeminnedama adresse isfalla to wehleschanohs, lai arri turpmal leele politikas darbi notiktu walstei un tautai par labklahschanohs, un tad adresse beidsahs ar to apsohlschannu, ka Rohmneeki, lai gan tee beidsamee buhdami, kas Italijs par pawalsneekem eestahjuschees, tomehr buhschoht tee pirmee, kas fawu tehniuu aistahweschoht.

No Spanijas. Ka tai 7. (19.) Merz teef no Madrides sinnohts, tad waldivas generalis Nuwilas tizzis no Karlsteem sakauts, zaur to leela ismischana Barzelona raddusehs. Generalis Nuwilas ar 2000 saldateem gahja no Geronas us Dlot pillssehtu, kurre Karlisti, kahdi 3000 buhdami, bija eeflehgufchi. Saballs, minneta Karlistu pulka waddonis, dabujis to sinnaht, gahja waldivas farra pullkam pretti un nostahjabs kahda paaugsta weeta, kurre pretti bija leija. Zaur scho leiju eet weens zelsch us Geronu. Tai 2. (14.) Merz ap pufdeenas laiku nu nahja Nuwillas ar fawu pulku no Tortellas, kur winsch par nakti bija pahrgullejis. Ze nu winsch fatillahs Saballu un kaufchanahs fahlahs. Lai gan winsch ar faweem saldateem duhschigi turrejabs, bet wifs neto nelihbseja, winsch tilka no Karlsteem pahrguhts. Karlisti, fawus prettineekus pahrwarejufchi, eenehma Dlot pillssehtu un tad demahs us rohbeschu meestianu Lajunkwera. Tureenes eedshwohtaji isdsirdufchi, ka Karlisti nahsoht, pa leelalai dalkai aishbegufchi pah rohbeschahm us Franziju.

No Nujorkas. Ka jaw awischneeke sinnojuschi, tad irr Amerikaneefchi nodohmajufchi tai 1876ta gadda isrihloht wispahrigu pasaules leetu isstahdischanu Filadelfija un tahdu leelu tohri (1000 pehdu augstu) tur usbuhweht, tahdu lihds schim wehl nekad naw spehjuschi usbuhweht. Schij nodohmatai isstahdischanai dauds prettineeku radduschees, ihpaschi Tschitago un Nujorkas pillssehtas, kas labprahnt to isstahdi pee fewis isrihlotu. Kad kongresse nebuhtu scho isstahdischanu pawehlejuse, zittas tautas un walstis usaizinajuse un winnu peeteilschanas peenehmuse, tad deefin woi Amerila fabeedrotas brihw-walstis dabbutu fawu fimtu gaddu fwehtkus zaur pasaules leetu isstahdi swinneht; turklat arri jaw taggad preefsch fchihs isstahdes leelas naudas summas irr isdohtas un daschadas fagattawofchanas jaw usfahktas. Deenwidbus-walstim jaw buhtu pa prahtam, ka fchi isstahde isjuktu, bet winna ne-isjukt wif, lai gan prettoschanahs irr shwa. — Tad arri japeemian, ka fabeedrotas walstis weetahm beedribas zehlfuschahs, kas us tam iseijohht, lai warretu dserchannu schenkds (trohgds) pamafinaht. Bil tei-

zama arri schahda usfahfchana arri irr, tomehr fchihs beedribas strahdaschana, tas irr, ka winnas strahda, naw wif flawejama. Pee schim beedribahm peederr ihpaschi seewas, pee kurreahm arri daschi garrigneeki peederr. Is Tschitago pillssehtas teef sinnohts, ka tur pa celahm eijohht behrni dseedadami un winnu mahtes un mahfas pahrtarus flaitidamas, zaur to gribbedamas dsherejus no dserfchanas kaweht un tohs pee fahrtigas un tizzigas dshwes peegreest.

Zannafahs sinnos.

No Berlins. 14. (26.) Merz. Walsts fapulzes atzelschana us wehlala laiku drihs gaidama. Kommissija, kas jauna farra listumu fastahdija, irr preefsch listuse, lai scho listumu tahdu, kahds tas fastahdihts, peenemmoht. Firts Bismarks gan ilgatu laiku no darriochanahm atturreefes. — Franzijas tautas fapulze tiffchoht lihds Mai mehnescham atlikta. — Karlisti pee Bilbao pillssehtas daschus panahktumus fawneegufchi.

Wezzais Stenders.

Lassenau basnizkungu muifcha tai 27ta August 1714ta gadda peedstimma tas wihrs, kas no Latweefchu peeminnas nekad nesuddihs. Schis wihrs bija Stenders, pah kurre schi tahdu wahrdu peeminnesim.

Stenders fawu pirmo mahzibu dabbuta no tehwa mahjas. Winna tehws bija leels wallodu prattejs un tapehz arri Stenders ar wallodahm jaw agri eefahla eepafihtees un ihpaschi Latinu wallodu treetni eemahzijahs.

Kad jaw til tahku mahziba bija fagattawojees, tad Stenders aishgahja studeereht Wahzsemme. No 1736ta gadda lihds 1739tam gaddam winsch studeereja Tenas un Halles augstflohlas jeb uniwersitetes. Halle buhdams winsch tilka usaizinahts par flohlotaju Pommerds, bet daschu kawektu deht scho flohlotaja weetu nepeenehma un tehwu semme atpaktal pahrnahza. Kursemme pahrnahzis winsch peenehma mahju-flohlotaja (aumeistera) weetu un schi winsch fahla matematiku jo dsiki mahzitees, zaur to winsch wehlal few flawu un gohdu eepelnijahs. Tai 1742tra gadda winsch dabbuta flohlotaja weetu Selgawa. Schi winsch ar leelu uszihhibu strahdaja un palikka diwi gaddus schinni ammata, lai gan jaw pirma gadda winnam mahzitaja weetu peedahwaja. Tai 1744ta gadda winsch tilka eezelts par mahzitaju. Par mahzitaju buhdams winsch warreja fawu sinnaschannu Latweefchu walloda pawairoht un schi arri bija ta weeta, kur winsch eefahla preefsch Latweefchu tautas strahdabt. Winsch labprahnt ar Latweefcheem farunnajahs un katru fweefchu (winnam wehl nepafihstamu) wahrdu un teikummu usshmeja un tahda wihse winsch arweenu dsikati ar Latweefchu wallodu eepafinnahs. Winsch pats falla par scho leetu kahda fawa raksta ta:

„Ar Latweefcheem runna eelafstees, no tahm „atlezahs diwlahrtigs labbums. Birmahm

"lahrtahm zaur to eemantojam fawas drau-
 "dses mihlestibu, kad til laipni effam ar Lat-
 "weefcheem mihligi farunnatees. Un to arri
 "muhfu ammat's praffa, ka mehs laipni prett
 "teem effam, kas muhfu maises bewaji (arraji)
 "irr un kurru dwehseles mums ustizetas.
 "Dhtram lahtahm mahzitajs wifslabbali us
 "tahdu wihfi (zaur farunnahm) eemahzabs
 "Latweefchu wallodu un garru passht" u. t. pr.

Tai 1752tra gadda winnam suhrs listens us-
 brukka: ar ugguni aigabja wiinna mahzitaja mui-
 scha un lihds ar to fadegga wiffa wiinna mantiba
 un turklaht wehl tai pascha gadda lohpu-mehris ap-
 lahwa winnam wiffus lohpus. Tai 1653schâ g.
 winsch tillâ no Schaimas draudsjes par mahzitaju
 ussainahs un scho weetu arri peenehma. Pee
 schijs draudsjes peederreja lahds 60 muishas. Te
 nu Stenderam bija dauds to strahdabt un publetees,
 ihpaschi ruddens laika, tur zetti tohti flitti, winnam
 deesgan gruhiti nahzabs, jo draudse bija leela un
 tahlu bija jabrauz. Bil arri winnam darbu un
 darrishanu bija, tomehr winsch sinnaja few laiku
 ustaupht preefsch gramatu faralstishanas.

Zaur schahdu nepeeludamu strahdashanu, zaur
 fawu pahrlaeku publeschanohs winsch fawu wesselibu
 bija maitajis. Winsch tohti gruhiti faslinma un
 diwi mehneschus fagulleja us nahwi; bet Deews
 Latweefcheem negribbeja winnu labbarri atneim un
 wehleja Stenderam iswesselotees. Wessals palizzis
 winsch isgahdaja few attauschanu, no fawa mahzi-
 taja ammata Schaimos atlahptees, jo winsch bija
 nobohmajis us Wahzsemmi cet un tur us dschw
 nomestees. Tai 1ma Juli 1759ta gadda winsch
 noturreja fawu atwaddishanahs spreddiki un tai
 sta Juli winsch lihds ar fawu familiju Schaimus
 atstahja un us Nihgu aibrauz; tad no Nihgas
 ar fuggi us Wahzsemmi. Wahzsemme winsch ar
 daschadeem sinnatnibas darbeem nopublejabs, lihds
 winsch tai 1763schâ gadda tillâ ussainahs par
 geografijas professori Kopenhagenâ. Professoris buh-
 dams winsch preefsch Dahnu tehnina Fridricha V.
 pataifja weenu tohti leelu un tohschi isstrahdatu
 semmes-lohdi jeb globu. Schi globa zauri-mehrs
 effoht bijis lahds 23 pehdas.

Kamehr wehl Stenders Kopenhagenâ bija, win-
 nam tillâ peebahwata Wahzu mahzitaja weeta, jo
 wiinna spreddiki tohti patikka; bet winsch ilgi wairs
 nedabbuja Kopenhagenâ palikt, jo nemeeri starp
 Dahnu un Holsteinu iszehlahs. Stenders atstahja
 Kopenhagenu, tad nonahza Pehterburgâ un no tur-
 renes Selgawâ.

Selgawâ winnam newaijadsaja ilgi us weetu gai-
 diht; winsch palikka Schpils- un Sonnalstes-drau-
 dse par mahzitaju un tas notikka tai 1766sta g.
 Kad winsch Sonnalste nonahja un wiinna dschw-
 jama mahja wehl nekija pilnigi eerikteta, tad winsch

dabbuja mahjas weetu no leelfunga v. Bolschwing,
 kas wiinu tohti laipni usschma.

Sche Sonnalste winsch trihsdesmit gaddus strah-
 daja un zaur mahzishanu, raksteem un labbu preefsch-
 shimi par prahta gaismu un labbeem tikumeem
 gahdaja. Sonnalste winsch pa leelakai dakkai fawus
 Latweefchu rakstus faralstija, rakstus, kas weenmehr
 starp Latweefchu gramatahm gohdu weeta paliks.

Preefsch masahs Latweefchu tautas strahdadams
 winsch ta falkoht dibbinaja jeb lilla pamattu Lat-
 weefchu rakstneezibai un neweens zits naw til dauds
 derrigus rakstus preefsch Latweefcheem fagahdajis,
 ka Stenders un weena laika, tur Latweefchi wehl
 bija dsimtkaudis. Kreetneem darbeem netruhtst pa-
 teizibas un gohda un ta arri Stenders pateizibu un
 gohdu mantoja, kas wiinna dschw eepreezinaja.
 Sawâ familija un pee faweem behrneem winsch
 dauds preefsch peedshwoja.

Tai 1782tra gadda winsch tillâ paaugstinahs
 par prawestu un stahweja pee fawa augsta waldis-
 neela leela gohda.

(U preefschu beigums.)

Wehl lahds wahrds pahr Latweefchu ortografiju.

Muhfu laikos ta ortografijas pahrlabboschana ka
 lahda fehriga pahrnehmuse wiffu Latwu, — leela
 daka rakstitaju dsennahs to pahrlabboht, — skohlo-
 taji ar to lihds-schinnigu ortografiju wairs nekâ ne-
 warr istikt, — ta leelu ruhmi aismemoht un teh-
 rejoht walti dauds laika un t. pr. Lahds un
 wehl daschadas tahs wainas krauj lihds-schinnigai
 ortografijai wirsu.

Sinnams, neweens to newarr leegt, ka muhfu
 lihds-schinniga ortografija daschas wainas atrohabs,
 bet til tad, kad tahs par wainahm usskattam. Schi
 ortografija drihs jau 200 gaddus pastahwejuse, bes
 ka ta buhtu grohsita un to deesgan labbi peetiktu-
 schi un riktigi rakstibt un fawas dohmas isteikt la-
 tris ar to eespehjis un laikam warretu arri us
 preefschu istikt, lai arri patte gudriba un fapraschanu
 kauschu starpâ warojabs ka wairodamahs, — un
 prohiti, tad warretu ar to istikt, kad grihbetu istikt.

Lihds-schinniga ortografija til tahdeht effoht
 warrejuse pastahweht, ka wiinna eerasta, — lai gan
 tai ruhtumu effoht dauds. Sinnams, eeraddums
 feds wiffas wainas. Kad skattamees us zittahm
 tautahm, ka par prohwi us Frantscheem un Ang-
 keem, ka tee raksta un ka lassa, tad skaidri jabrih-
 nahs, ka winni to warr eerast. Frantschu eeraste
 apfweizinaschanas wahrdi, tapat, ka pee mums,
 skann: Labbeem, ka lahjahs? Schahs winni raksta
 ta: Bon jour, monsieur, comment vous portez
 vous, bet lassa ta: Bongschuh, mojje, kommang
 wu porte wu. Kahda ta leela starpibu starp rak-
 stishanu un lassishanu! Kalabb tad winni to ta
 paturr un nepahrlabbu? Nu tapehz, ka winneem

Ja ortografija jau cerasto, — tapeh3 winni nelahro un nedseennahs peh3 labbalas.

Kad epluh3tojam wiffu zittu tautu rals3tus, tad neweenai naw ortografija tahda, fo warretu faukt par pilnigu un lam naw nelahdas wainas, — wif3jahm sawi truhlumi un sawas wainas — un tomehr tautas ar tahm peeteef.

Bet Latweesch3 taggad negribb ilgaki zeest nepilnigu ortografiju — tapeh3 japahrtaisa. Labbi, pah3r to buhtu gan japreezajahs, kad til isdohtohs.

Bet kurra no tahm taggadejahm jaunahm ortografijahm irr ta pilniga? Taggad jaunu ortografiju til pat dauds3 la to jauno rals3titaju un latris sawu us3eiz par to riltigo un pilnigo. Deewamschehl meh3 neweenu no tahm wiffahm newarram par pilnigu atraft un afsiht, — daschaj dauds3 wairaf wainas un truhlumi, ne la tai lihds3schinnigai wez3jai ortografijai. Ja tad nu meh3 arr no sawas ruffes sawu ihpaschu ortografiju is3perrinatu, tad buhtu weena wehl wairaf, — bet us to mums naw waffas.

Los aienemtu par dauds3 laifa un weetas, ja meh3 le gribbetum peerahdiht tohs truhlumus un wainas, kas latra ortografija atrohdam, latris, lam az3is waffa, pats tohs lehti atrohd, — tillai fazzifim sawu golla spreedumu schahdu:

tamehr mums nedohs tahdu ortografiju, lam naw nelahdas wainas jeb truhlumi jeb lam to wainu un truhlumu buhtu masal nel3 wiffahm zittahm, tamehr palifim pee tahs lihds3schinnigas eera3stas, fo muhsu lassitaji wiffi jau saproht un zeeni. Ortografija arr irr tautas manta, un tadeh3 latris fo newarr grohsiht, la winnam ee3gribbahs.

Maksts is Kreewijas.

Beredams, la tauteschi tehwi3a ar patifschanu finnas is Kreewijas apfweizinahs, gribbu teem kah3dus gabbalus is manneem peesihmejumeem stabstih3t. Schinni reis3a cesahlschu ar paschu Kreewijas firdi, Maslawu.

Ka islatra leela pilsehta, ta arri Maslawu zeekneekam jaw no tah3teenes parahdahs. Fo tuwaku pee paschas pilsehtas nah3t, jo dshwala un naigaka lufsteschonahs ir mannama. Semneeki arween beeschaki irr redsami un basnizu staitlis itt rascheni aug. Bet jo patih3tamas juschanas truhlis zeelahs, la zekta meh3kis irr fasneegts, twaifu sirgs apturrechts un londekteeris waggeau durwis at-taisidams, mee3gaineem pasascheereem to preeka weh3sti pasluddina, la nu Maslaw3. Simteem zeklineeki atstah3 sawus sehdeklus, steidsahs pa plattiformi us waffali, no kurreenes tee itt drihs weens peh3 ohtra pilsehtas eelas pasuhd. — Kas weenreis3 Maslaw3, tam ne lehti tih3 to aistah3t, tahda peemih3liga un patih3tama irr Kreewu „swehta mahmulina.“ Dauds3 un us daschadu wih3fi is3schirrah3 schi pilsehta no zit-

tahm. Patte pilsehta atrohnahs us jaukeem kalneem un winnai zauri tell patih3tama Maslawas uppite. Leela sawadiba sch3 atroh3dama pee nammeem, kas ne ta la zittas pilsehtas, wairaf peh3 weenas formes buhweti, bet gandrihs3 iflatris us sawadu wih3fi. Sch3 starp semneeku un pilsehtneeku rahdahs masa starpiba buht. Tas leelakais, staltakais nams nebuh3t nefaunahs, la tam blakku stahw namminsch, kursch isflattahs, itt la no semneeku zeema buhtu eenests un sch3 nolikts. Dauds3 leelu, kohschu dahrsu pus3ktojahs ar jauku bulweri,*) kurri waffaras waffaros ar zilweekeem no wiffadahm kahrtahm un suggahm la peebah3ti. Gan retti ohtra pilsehta atraddisees pasaul3 ar til tautigu isflattu un leelu swarru preeksch3 tautas la Maslawu. Pilsehtas widdu pazekahs wez3i, augsti muhri ar sokku galwas apfeggu un dauds3 tohrneem. Alf3cheem muhreem atroh3dahs Maslawas tirgofchanas, muhschigi rittinadamees kammols un neween Maslawas, bet wiffas leelas Kreewu waffis. Us to augstato weetu schihs, no muhreem aprohbeshotas, pilsehta daffas pazekahs wehra leelama Kreemle ar saweem swehteem wahrteem, sawahm basnizahm un pillim. Schi irr ta wiffwehtaka weetina Kreewu „swehtas mahmulinas,“ Maslawas, tautas swehtum3. Pateesi sch3 zilwela firds tohp aifgrah3ta tohs fenn pagah3uschohs laikus atgah3dinadamus muhrus usluh3toht, kurri leelas tautas firdi irr eebuhweti, un derr par gresnumu un rohtu tai warrenakai waffstei pasaul3. Leela, Keisera pils, no wairaf basnizahm aprohbeshota, nosflattahs itt lepni us paschu pilsehtu un to, gar winnas kah3jahm tezzedamu Maslawas uppiti; un lai gan winna nebuh3t til leela naw, la seemas pils us Newas uppes kraftu Peh3terburg3, tomehr winnai fintlahrt flaidrakt us peeres stahw rals3tihts, la til weenigi winna tas ih3ts Kreewu wal3dineeku mah3oklis, ap3palsch kurru wal3dibas fzeptera wairaf la 70 millijonu pawal3stneeki patweh3rumu un fargaschanu atrohd. Mas3 sohtus no Keisera pils stahw Nilotaja tohrnis; tas augstakais wiff3 Maslaw3. Winna dauds3 behnids3 karrajahs 31 swanni no daschada leeluma. Weens no scheem swerr 160,000 mah3zinas un irr leets 1816 gadd3. Kah3s zits leels swannis, kurru par „fapul3zinaschanas swanni“ (въчевоѣ колоколѣ) fauz, irr no Nowgorodes scheit atwests un usglabbah3ts. Reif3 karrajahs schinui tohrni tas wisleelakais swannis pasaul3, ar wahrdu „Anna Swanowna,“ leets 1735 gadd3 us Keisereenes Annas, — zittlahrt Kursemmes herzogenes, — paweh3li; bet winna muhschs3 bija ih3s, jo 1737 g. schis miljonis no tohrna nogah3jahs un guft taggad ahra puff3 us kah3du 4 peh3di augstu muhretu fundamenti. Win3sch irr 20 peh3das augsts un swerr 450,000 mah3zinas jeb 1125 birkawas. Tas

*) Ar truhmeem un koh3teem ap3ah3diti gangi preeksch3 zeereschanas.

augsts, smags kritiens wianam robbinu islausis, par kuru nu zilweli wianā warr ee-eet un iseet. Ja nu tad wehl paschā tobrna gallā uslahpi un us pilssehtu nostattahs, tad reds to lohshako bildi, labda til ween warr buht, un kas tahdu eespaidu us zilwelu iswilno, ka to nebuht spalwa nespehji aprakstibt. Ta leela neparedsama nammu jubra, ar sakti un sartani mahletem jumteem, tahs simtahm un simtahm basnizas, ar sawahm seltitahm kuppelehm, leeleem un maseem swanneem; zitta par zittu jaulaka un gresnaka. Tad pa nammu starpahm sakti dabrsi, kas pilssehtu ka ar pukku kuscheem ispuschlotu zilwelu azzim preelshā stahda. Pahr Maslawas tiltu steidsahs dauds kahjeneeki un brauzaji, un patte uhdens gulta irr ar laiwinahm un barkahm ka peebehrta. No wissa, ko redsejis, zilwels ta teel pahnemis, ka negribbosham azzis no tahs jaulas panoramas irr janogreesch, ja negribb ar waffejahm azzim fapnoht. No tobrna nonahlscham un til masu gabbalinu pagahjuscham tir atkal japeestahji un preelshā stahwoscha warrena arsenaka mahja jaaplukto. Lai gan dauds krohna nammi Behterburgā, par scho jo leelaki, tomehr scho Maslawas warroni usluhlojoht irr negribboscham japeestahji; rahdahs ka wiss, kas Maslawā, buhtu apbrihnojams. Arsenaka preelshā stahw ka par fargeem dauds leelgabbali nostahditi, kurrus 1812 gaddā Kreewi fawās rohbeschās eenaidneeseem atnehmuschi. Katrā puffē teem sehsh weens Goli-jahs; weens no scheem abbeem milseem irr, ja nemaldohs, 1594 gaddā leets un swerr 4800 pohbus, un winna lohdes — 4 eksemplari guft preelsh winna kahjahm — 240 pohdi smaggas. Patihlamā Aleksandera dahrsā wehl irr redsamā glahschu ehkas, kurras beidsamo politehnisku istahdi atgahdina. Kas Maslawu zauri staigajis, us winnu no Nikolaja tobrna gallā nostattijees, tam gan nebuht wairs naw jabrihnahs, samdeht Kreewu tauta ar tahdu leelu mihlestitibu un zeenishanu scho sawu pilssehtu peeminn. Rahdahs, ka wissa Kreewija sawus jaulumus un gresnumus buhtu sewim atrahwuse un scheid Maslawā, ka tautas mantu krahtuwē noguldinajuse. Wissu — patt to wiss warrenako — ko Kreewu semneeks mahjās buhdams sawahm garra azzim irr preelshā stahdijis, atrohd winschschē redsamu un ka dshiwu stahwoschu. Lai gan leelā pilssehtā, tad tomehr nebuht ka sweschumā, jubtahs semneeks scheid Maslawā. Ilktra basniza, un patt tee, pa leelakai daktai pehz Kreewu tautas wihses buhweteē nammi atgahdina wianam sawu zeemu us semmehm. Ta tad semneeks mahjās pahrnahjis, stahsta ar gohbbihjaschānu saweem behrneem, ko pilssehtā jautu un apbrihnojānu redsejis, un rabda us tahdu wihsī jaunaja sirdis to sirenigako wehleschanohs un zenschanohs, ka ne wairaf, tad tatschu weenreis sawā muhschā, to wehra leelamu weetu redseht. No wissahm Kreewijas puffehm fateff

Maslawā dselshzeffi, isdeenas pa tuhstoscheem rubl. prezses pilssehtā eewesdami un iswesdami, un darra ta Maslawu par wehra leelamu tirgofchanas widduzi Kreewijā. Zil raschiga dshiwē un kusteschanahs irr ap Maslawas ahropuffi, warrehs zeen. lasfitaji no tam noprast, ka teem teilschu, ka preelsh desmit gaddeem atpakkaf Maslawas gubernijā 500 fabrihki atraddahs, kurri taggad us wairaf ka 1500 irr peeauguschī.

Bet neween Kreewu tautai irr Maslawā wehrā leelama bet arri Latweeschēem. Maslawā bija ta weeta, kur neilgi atpakkaf Latweeschu tautas dehs (taggadejs R. L. beedr. preelshneeks, architektis Baumann) zaur ismannigu un ahtru laiwas stahreschann sewim, un lihds ar to sawai tautai, lawru krohni ispelnijahs, un kur daschs tauteetis zaur saweem eewehrojumeem us istahdi medakus un pagohbinaschānu mantōja. Maslawā irr ta weeta, kur Latwju tautas tizzigs un jautris dehs Wolde-mars sawai tautai ka arri wissai leelai Kreewu walstei par labbu un swehtibu strahda. Maslawā arri dshiwu muhsu dehsigs, tautas dehs, Barons, kurra wahrds gan wehl daudseem no nel. Behterburgas awihsehū buhs dahrgā peeminnā palizzis. Zil dauds Latwijas dehlu naw Maslawas augstflohlu apmellejuschi.

Tahda wihsē tad nu arri Latweeschēem irr un paliks Maslawā par eewehrojomu un peeminnamu pilssehtu, un arri Latweetis warr lihds ar Kreewu tauteeti Maslawu par sawu „mahmuliti“ behweht.

— 8.

Miffeschanas.

Schi gadda Mahjas weefa N° 5 tai rakstā „Latweeschu kurlmehmo flohla“ irr pabri miffeschanas notifikuschas.

Irr nodrukahs: „Leepas draudse 50 rub.“ kur waijadsēja fazzibt: „Leeseres draudse 50 rubt.“

Irr nodrukahs: „no Rihgas pilssehtas-aprinka (Stadtpatrimonial-Gebiet) draudsehū,“ kur waijadsēja fazzibt: „no Rihgas pilssehtas un pilssehtas-aprinka (Stadt- und Patrimonial-Gebiet) draudsehū.“

Kad tai us 3scho Merz noteittā pilnā sapulzē nebij fanahlschi til dauds beedri, zil pehz listumeem waijadsēja, lai spreedumi nahstu spehtā, tad par jaunu titta nofazzita

pilnā sapulzē us 17tu Merz,

pehz pufsdeenas pulstien 4. Schahs sapulzes spreedumi buhs spehtā, tad arri nebuhtu nofazzihis beedru flaitis klah.

Sapulzes preelshlittumi buhs: 1) revidentes nodohs sinnas pahr beedribas rehlineem; 2) komitejas lohjetki tils iswehleti un 3) pahrspreedihs pahr to, zil leelam us preelshu pee pilnahm sapulzehm tam beedru flaitam waijag buht, lai spreedumi palitu spehtā.

„Berribas“ Beedriba.

Nomirra tai 11. Merza, Kathrine Kalnin — N° 14^{3/4}.

Breelshneeziba.

Beedri teel luhgti, sawu beedri pawaddiht us beidsamo duffi, sapulzetes waijaga pulstien 3/4 us trim, pee beedribas lohjetka.

Atbildedams redaktehrs A. Leitān.

Nahwes rumba.

Stahsis is Ameritas muhschu-mescheem.
(Stat. N 10. Beigums.)

Tee pluddinajamee ahki, ko Johns Stasis lihds atneffis, lai ar teem pee balla to weetu warretu apfihmeht, fur tas bija pufchu jazehet, nebija waijadfigi, jo pirms wehl zirwu-rohbâ lihds kohka serdej bija tikfufchi, tas pats ar leelu trohkfui pahrlubja pufchu un tee warren leele kohfu un uhdenu-pulki eefahka papreelfch pamasahm, tad ar weenmehrl leelafu fchiglumu, besdibbena muggurai pahrlubdeht.

Sprahldami un ruhldami tee leele kohki lehza weens paklat ohtram uf leiju un abbi wihri nu steidsahs uf krafa pufchi, fur no ftiprahm rohtahm tappa gattawi turreti rihzagi, lai tohs warretu uf augfchu drohfehîbâ ufwilkt. Tur bija ta leelafa ifmanniba waijadfiga, lai warretu uf teem uf preelfchu fchaudamees, aplahrt riaki walftidameem balkeem uf kahjahm noturretees, un flattitaji luhlojahs brihndamees, zif weikli Johns Stasi no balla uf bakki iflehtaja, kamehr Robfons, kas lihds fchim par to ifmannigako ftraigataju uf, no fapraufchanas wakkâ tikfufcheem, balkeem bija tappis uflohkhts, tam lihds newarreja tilt.

Johns Stasi gandrihs krafafeenu bija fafneefsis, kad eebtaufchanahs winnam aif mugguras, kas pat ftiprata bija par uhdena ruhlfchanu, winnu peefpeeda apftahtees. Ufgreesdamees, winsch ifbihjees eeraudftija, ka Robfons diwju ballu ftarpâ bija noflihdejis, kas tublit attal zeeti kohpâ bija fafpeedufchees un winna kahjas kâ kahdâ dfeifu ftrohwe turreja. Lihds kâ winsch eebtafwahs, tapat arri tee wiffi, kas krafa ftahweja. Bet Johns Stasi ne piffteht nepiffteja, kamehr winsch, nemaft nebohmadams uf fawu drohfehîbu, atpakkat pee fawa eefpraufdufchohs beedra lehza un ar fawu pluddinajamo ahki nopuhlejahs tohs abbus kohfus weenu no ohtra nohft dabbuht.

Winna puhlini bija weltigi. Tee abbi kohki bija no teem zitteem til zeeti kohpâ fafpeefsti ka tohs pakufstinahft newarreja, un fchiglafi un arween fchiglafi peldeja winsch ar fawu nelatimes-beedri tai brefmigaï nahwei pretti, kas uhdena-rumbas dfeilmê winnus gaidija.

„Deewa deht, glahbjatees fewi pafchus!“ Robfons fauja. „Man juhs lihdsieht newarrat. Manna ftundina irr klahft. Bet fakkat, ka juhs man peedohdeet, ka es til flitti prett jums ifturejees. Iffakleet to, un mannim tad nebuhs til greuhti, tur no tahs rihfles fautees aprihtees.“

Winsch rahdija, fcho fazzidams, ar rohku uf uhdena-rumbu, furp winni arween fchiglafi tuwojahs.

„Es jums labprahft no firds peedohdu,“ atbildeja Johns Stasi, „pameft es juhs nepamettifchu. Na, taggad pat tas weens ballis drufku ateet nohft! Paldees Deewam! Juhsu kahjas irr attal fwabbadas.“

„Ja gan, bet es newarru eet!“ Robfons fauja, kam kahjas bija fafpeefstas un fafkrambatas.

„Gribbu redseht, waj tomehr juhs wehl newarrefchu glahbt,“ fazzija Johns Stasi, ufzehla ar tahdu fpehtu, kahdu neweens eelfch winna nebuhtu dohmajis, Robfonu, kas uf fawahm kahjahm nebuht nejaudaja noftahweht, augfchâ eelfch fawahm rohlahm un lehza ar winnu prohjam pa ballu wirfu, kas par laimi, azzumirlligas atdufchanahs deht, bet kas ahtri pahrgahja, fchinni brihtikâ dandf pamasati uf preelfchu dewahs. Wiffieem par preeku winsch fafneefsa rihzagus un abbi tappa laimigi uf-wilkti augfchâ uf krafa.

Pagahja dandf nebdetas, pirms Robfons attal ftahdaht warreja eefahkt; bet kad nu bija til tahlu, tad tas bija glufchi zits zilwels un Johns Stasi ufzizzigais draugs, zif ween ilgi tas dfeihwoja.

J. K-u.

„Zew nebuhs tawa tuwaka namnu eefahroht.“

Fauns, flaisf sehns — warrbuht no 15 gaddeem wezzumâ — fehdeja behdigf uf tihruma efchu. Sawâ rohâ tas wehzinaja pahtagu un liffahs dfeikkâs dohmâs nogrimmis effohft. Preelfchâ tam ftahweja wezs, balts firgs ar arflu. Sprizzis — tâ nofauza fcho sehnu — ftattijahs maf aplahrt, bet fehdeja aifween dohmigf. Nejaufchi tas pazehla galwu un luhlojahs uf mefcha pufchi. Te tas uf reis pazehlahs ftahwu, fanehma pahtagu labbajâ rohâ, ufwilpoja firgam un eefchnauza tam kahdas pahri reifes un fahka art. „He, wafankt, waj tu dfeirdi?“ — kledfa kahds plezzigf tehwinsch uf to. — „Dfeirdu gan,“ atbildeja sehns meerigi un atftahjahs. — „Kohpa gars, kapehz tu dranli til ilgi fehdeji un ne-arri?“ — „Apftatteet til ween pafchi to firgu, kahds winsch irr! Tas jaw irr ittin kâ eferâ pelbinahts un negribb wairs eet.“ — „Tawas kahjas negribb eet — jeb ja afchali ne-arfi, dabbufti pats ar pahtagu, kledfa dufmigi fchis wihrs, grubda sehnu no arkla, fpehra tam ar kahju un fanehma pats arkla balftawu, kledfa tad uf firgu „nah, nah,“ fitta tam wairaf kâ defmit reifes ar pahtagu, bet firgs kâ eefahjis lehnam eet, tâ gahja aifweenam lehnam. Waggas ohtrâ gallâ tizzis, iffazzija tas wehl kahdus lammaswahrdus, tad atftahdinaja attal firgu un fazzija dufmigi ar fhwehrodamahm azzim: „Arri muddigali, jeb tu wakkarâ fawu mafku fanemfi!“ — Schohs draudu-wahrdus iffazzijis, steidsahs Wannags, — tâ fcha wihra mahjas wahrdu nofauza, — tublin elfdams kâ funs uf mahjas pufchi un pafubda drihft no Spritscha azzim.

Muhju Sprizzis flauzija affaras no waiga un arra kâ papreelfchu. Tomehr flauftim arri mehfs, ko fchis jaunellis appafch fewis nu ruuna. „Al, Deews, kam tu mannim fchahdu liffeni effi wehlejis?“

Zit mannim pehrnaja gadda nebij bes wainas ja-
zeefch un la rahdabs, tad sehogaddu dauds flittaki
flahfees. Gan es arri to sinnu, la nefas bes Deewa
finnas nenoteef, kant jelle Deews taf reis mannu
lubgschanu palkaufitu. Lai buhtu mannim arri gruhz
darbs, bet kad meers ween buhtu, tad taf to istur-
retu!" —

Ta appalsch fewis rumadamam, tam birra ais-
ween affaras un pehdigi tas la apgihba un nokritta
ais arkla semme. No nejauschi nahza kahds labbi
apgehrbees wihrs pahr scho tihrumu un nezit tahlu
turpat garram eedams, kur Sprizzis bes samannas
semme gulleja, tas schim klacht peenahzis to raustija
pee swahrfeem un prassija, kas schim wainas effoht.
Schis til azzis ween plaschi atplehtis, nesinnaja
wairs, kas nu ar winnu effoht; tomehr ahtri ap-
dohmadamees, tas atbildeja, la winnam zeefchi galwa
fahpejust un wairs isturreht newarredams, tad us
tihruma nogullees. Sweschineeks sehnu usflattijis,
to arri warreja nojehgt, la meega pehz taf tas narv
gullejis; jo Spritscha bahli waigi un wianna drebbe-
schana tam to parahdija. Sweschais wihrs nu
„ardeew“ fazzidams, gahja attal ahtrös fohltös proh-
jam. —

Sprizzis nu flattijahs aisween pehz sirga, bet to
neredsedams, palikka attal ismissis un nopuhtahs
aisween gruhitaki!

Nesinnadams us kahdu puffi nu lai eet, tas pa-
likka istahwoht. Wezzajs baltajs to eeraudsidams,
ussweedsa tam flakti. Sprizzis nu arri eeraudstja,
la sirgs sawa wehdera pehz ais kahda kruma ais-
gahjis bija un no kruma galwu isbahsis us sawu
arraju flattijahs. Laifis nebudams, steidsahs sehns
tur, dsinna sawu sirgeli attal us waggu un strah-
daja attal sawu darbu. Sprizzis nu bij sawa garrä
deesgan preezigs, la par laimi schis sweschahs wihrs
winnu bij usmohdinajis; jo zittabi winsch gan lihds
walkararam buhtu nogullejis un tad fainneeks tam
arri to apfohlitu deenas algu bes kaweschanas eedohu.

II.

Sprizzis bij nabbags bahriensch; jaw wianna ohträ
gadda tam nomirra tehws un to atstahja bes pa-
lihga us pasfaules. Tomehr tas nu gan ihsti jaw
taggad bes palihga nepalikta. Tanni paschä mui-
schä dsihwoja muischas-lungs, kursch Spritscha brah-
lis bija. Schis muischas-lungs istizzis wihrs buh-
dams un taupigi dsihwodams, apnehmahs sawu brahli
flohloht un to winsch arri irr darrijis. Spritscha
tehws bija Wannaga mahjas fainneeks; kad nu
wianna tehws bija nomirris, tad muhsu Spritscha
mahtei deesgan gruhiti nahzabs, wissu mahjas wir-
tschasti iswest. Diwi gaddus ta walddija ar sawu
meitu to mahju, bet kad wehlaki meitai prezzimeeki
gaddijahs, tad mahtei nebija wairs weenai eespeh-
jams, par fainneeku un fainneezi buht. Tad nu
tä arri atgaddijahs, la wianna weenu jaunelli us-

flattija un ar to lauliba eedewahs. (Schis nu pats
bija tas wihrs, kursch sawam padehtam ar kahju
spehra un pee la Sprizzis dsihwoja.) Jaw no ma-
sahm deenahm lillahs Sprizzim leelas garradab-
wanas buht. Bes rahdischanas jeb labbaki falkoht,
bes peespeeschanas tas eemahzijahs lassihit un wianna
brahli, tas jaw minnehts muischas-lungs, tam eerah-
dija rakstischanas bohstabus un pehz pahri seemahm
bij Sprizzis jaw labs rakstijahs. Nu to eelikka
draudsjes fohlä. Tur tikkai 2½ gaddus fohlodam-
mees, tas jaw labbi eelaustijahs ar Wahzu wallodu
un pa starpahm arri eemahzijahs Kreewu wallodu.
Tä peespechi faslimma wianna brahli un pehz neil-
gas wahjibas to Deews pee fewis aisajinaja. Nu
isnehma patehws Sprizzi is fohlas un paturreja
to mahja pee fewis. Sinnams, la nu winnam bij
ar semmes darbeem japuhlejahs un tas itt ihpafchi
muhsu sehnam nebija pa prahnam. Bet wissu lee-
laka leeta bija ta, la Sprizzis wehl nebij peeau-
dhis un 14. gadda tam tilka wissi wihra darbi us-
speesti. Wirmu deenu ardams, Sprizzim kahjas-
dsihslas ta peepampa, la tas walkarä wairs nehu-
steht newarreja un raudadams sawas ziffas eewil-
kabs. Kam Sprizzis to warreja jeb drihtsteja stah-
stihit? — Kursch winnu klaujia! — Kad winsch
kahdu reis to arri fazzija, la tam gruhiti irr, tad pa-
tehws to par „laiflu maitu“ funnija un teiza, la
schim taf arri reis par fainneeku japaleekoht un ta-
deht wiss darbs gruntigi jassin. —

Us Spritscha wahrdu bija wianna nomirruschahs
brahli tam weenu mahju no 40 dahldereem sem-
mes wehrtibas par ihpafschumu pirzis. Bet kad nu
wianna brahtam seewa ar diwi behrneem, weens pui-
sens un ohtra meitene, palkatä palikka un deht schahs
mahjas teesajahs, kam ta ihsti krihtoht, tad Wan-
naga mahjas fainneeku, jeb Spritscha patehwu
muhsu sehnam eezehla par pehrminderi jeb aistah-
wetaju. Pehdigi angstas teefas dewa to spreedumu
Sprizzim, la schim ta eemalfajama nauda sawai
brahta seewai jaatmaks; jo schim la jaunam seh-
nam ne-effoht ta nauda bijusi. Nu arri tilka ta
eemalfata nauda tublin pagehreta, lai to ismalka
un no teefas puffes bija pawehleschana, lai par 6
neddetahm to naudu peedsen, jeb lai to mahju wai-
raf fohlitajeem pahrdohd. Sinnams, la Sprizzis
til bija sehns ween un nekahds wihrs un tadeht tas
arri nekur fewim palihdsibu neatradda. Jo kursch
tad behnam sawu naudu ustizzehs? — Ahtri ween
tahs 6 neddetas pagahja un nu arri bija ta deena
klacht, kad Spritscha mahja pahrdohhta tilka. —

Pece kreises-teefas tilka Wannaga mahjas fain-
neeks, la Spritscha pehrminderis, prassihits, waj ne-
spehjoht tam bahrischam kahdu summu naudas ais-
doh; kad un Wannags atbildeja, la winsch til pats
ar mohlahm ween warroht zaurispeestees; jo tam
bijuschi diwi knappi gaddi, la la winsch ar drauga
palihdsibu pats wehl appalsch pajumta palizzis;

winsch labpraht fawam padehlam buhtu palihdsejis, bet lo winsch spehjoht darriht, kad tab tam ne fapeikas wairs feschâ neatrohdotees? Winnam arri esfoht familija, kurrea tam deesgan gruhhti nahfotees usturreht. — Sinnams, lâ nu zits nelas neatlilla fo darriht, ka scha bahrina mahju us pahrdohschanu litt.

Seltina fainneekam, kuresch tanni paschâ walsti dsihwoja, kur Wannags, kitta ta bahrina mahja. Mufsu Sprizzis nu bij no wisseem atstahs. To gaddu winsch wehl palikka pee fawa patehwa un lassitaji jaw wehl atminnehs, lâ tam pee patehwa klabjahs; jo neween tanni deenâ, kad patehws to no arlla ar kahju gruhda, tam stikti gahja, bet pawiffam tahm 2 reis 365 deenahm, winnam, tâpat klabjahs.

Ihpaschi schinni gaddâ, kad Sprizzischa gruntes-gabhals pahrdohs tilla, winnam gandriht tikpat dauds bij lo zeest, ka Ijhabam, par fo fwehtôs rakstôs lassam. Nu Sprizzis wairs ne-ehda pee fainneeka galda, bet pee kalpeem: scheem wairal nelas netikka pasneegts, ka renges, netihra, pellaina maise un wezs klabbums. Mufsu sehns no jaunibas deenahm tilla labbi usturrehts, jo kad winna brahlis wehl dsihwoja, tad patehws nelahdâ wihsê tam nedrihtsteja pahri darriht. Taggad arri mahte neko newarreja fazzicht, jo tad fainneeks aifween atbildeja: „Na, semneeks jaw newarr us kunga wihsê gehrstees, ned rauschus un karraschas ehst.“ Mahte arri tam ne-udrohschinajahs neween labbaku kummofu pasneegt, jo Wannaga azzis arri tur warreja redseht, kur zitti neredf. Sprizzis gan labpraht buhtu no fawa patehwa schikhees un zittur deenestu un pahrtillu mellejis, kad winnam mahte to atkautu darriht; jo ta mehbsa daudsreis us winna teilt: „nekur naw maises bes sweedreem us pasauls,“ — ta nu gan bija flaidra taifniba, bet Sprizzis jaw sawâs deenâs bij arri druffu fo mahziées un kad winsch zittu neko newarretu un nespehtu darriht, tad taf tas sabbalus mahzeja nopuzzeht un dauds jaw no scha ammata usturrahs un prohti — fullaini.

Kad nu schis atstahs behrns redseja lâ winnam iddeenâs aifween sliktaki klabjahs, tad winsch apnehmâhs no patehwa schirtees un lai nu tam klabtohs ka klabdamees, tad winsch tomehr gribbeja aijset.

Kahdâ pawaffaras deenâ, eenahza Sprizzis fawâ patehwa klabari un apstahjahs preeksch winna. Wannags patlabban sehdeja pee galda un willa dums is fawa garra pihpja ar kreetneem wilzeeneem. „Ro tu nu atkal gribbi?“ prassija Wannags errigi: — „Schâ deenâ dohmaju no Sums atwadditees,“ atteija sehns drohschi. — „Ro? — kas? Waj tewim smadsenes is galwas isfrittuschas? Tu nedrihtsti eet!“ brehza patehws lâ ar pehrfona balfi. — „Mihlais tehws, es Sums ihfi atbildu lâ eeschu.“ — „Traktajs, nowelzi papreekschu no saweem lau-

leem drehbes, jo tahs munim peederr un tad sperrees waj paschâ ellê eeschâ!“ — „Waj tad es pa teem diweem gaddeem, fo pee Sums deenejis, arri tahs drehbes ne-esmu nopelnijis. — Ellê gan nedohmaju eet, bet zittur. Ihs taggad mannim esfeet atkawsuschi eet; jo Ihs fazzijat, lai us elli sperrotees; — tad nu es raudsifchu waj us elli jeb kur zittur eet. — „Palaidni — loh — — me — schons — — mai — t — a — patz neschikstai — s“ — — —

Aij leelahm dasmahm Wannags pakitta us galda un breefmiga nu bij winna usflatta. Winna gihmis palikka sils un melns lâ pohda gabbals. Wiffa meesa tam trihzeja, itt lâ tas buhtu no sibbina trahpihts. — —

Sprizzis pa scho starpu iswillkâhs pa klabara durwim laulâ un dewahs sfreeschôs ween prohjam. No wihreem neweens arri nebij mahjâs; jo schinni deenâ tee bij eesahkuschî art. Kalpu istabâs scho notikkumu newarreja fadsirdeht; jo tahs bij mahjâs ohtrâ gallâ. —

III.

Mufsu Sprizzis gahja kahdas trihs deenas, bes lâ patz warreja fazzicht, kur tas ihsti gribbeja dohteets. Peepeschi tam eekritta prahtâ us Mihgu aifdohteets; bet lâ til tabli tikt? Kâ bes naudas til tabli zellu warr nostaiagt? Whders tam jaw wakkara bij til tulsch, lâ ohtrâ deenâ tas nespehja tablak wairs eet, bet daudsreis atsehdahs zellmallâ. Kad nu arri faule filti spihdeja, un to wehl no kauseja, tad tas nodohmaja atpalkal greestees. Winsch nu nodohmaja atsehstees un tad wehl ihsti to no spreeft, waj nu atpalkal greestees, jeb us preekschu eet. Tê tas nu noschdahs semmê un nopuhthas gruhhti appalsch fewis. Winsch nu bij pee fewis pahrlizzis, atpalkal us mahju eet un zehlahs arri augschâ un greefahs atpalkal. Gabbalinu atpalkal eedams, winsch eeraudstja peepeschi fo meluu pee semmes. Ahtri to no semmes pakehris un to apflattijis, tas bija naudas malku atrabbis. To wakkâ attaisidams winsch tur wairak lâ 15 rubkus naudu usgahja. Preezigs par scho atraddumu, gribbeja winsch nu atkal us Mihgu dohteets. Pehz 8 deenahm winsch arri paschâ Mihgâ eenahza.

Lehti gan mufsu puifis schê negribbeja weetas atrast, bet pehdigi tas taf pee weena bekkera par puiffaderrejahs. —

Sprizzis pawiffam fadsihwoja schinni pilsehtâ 4 gaddus; sinnams, ka tam aifween laime nesmaidija, bet arri daschas geuhthibas un puhles jazeesch bij.

Pa scho ihfu laizianu winsch fewim bij 600 rubkus pataupijis: jo uszihtigs un darbigis zilwels schê arri warr fewim labbu graffi nopelnihht.

(Us preekschu wehl.)

Gradi un feedi.

Eilsee brihnumi.

Kad zeen. Iassitajs brauz pa Rihgos-Dünaburgas dselsu-zellu, tad simtu werstes ar scho mundro ehreli nofrehjusham, atraddisees pee kahda leela zeema Witebskas guber-nija turu Naht pee Daugawas. **L.**

Scho zeemu sauz par Krihzburgu (Kreuzburg) irr bar-ron Korfam peederriga muishas, un zeems (meestinsch) tees- scham prettim ohtra pussē Daugawai, redsi tu Sehlaba weestianu (Jacobstadt). Warrbuht zeen. Iassitajs dohmahs, ka es gribbu schahs diwas weetas aprastsiht, ne! weddis- schu til few lihds leela Krihzburgas nowaddā, un tur kahdu nesenn notikluschu, swarrigu bet johzigu gaddijumu pa- stahstischu. **L.**

Schahs minnetas muishas nowaddā atrohdahs 3—sta mahjas, kas irr brangi istizzis semturris, — tāpat sweh- rihts ar behrneem, tā ar zittahm mantahm. Schim irr wairak meitinas Deews dewis, kurras laimes mahmina par peedewumu pee zittahm mantahm ar flaisstem wesse- leem lohzeekem un mihtligu weidu — apdahwinajusi. Sin- noms, tahdai seeweetei douds „mihototaji un zeenitaji“ gaddahs, — tāpat ar 3—sta wezzakai meitinai. Pagah- juscha gadda gallā, bij schi few weenu brangu jaunu sehnu ismeslejusē, tuwala laimina dehsu, un tuhdat bij derribas sadertas, un nu til preezigi puhru uspididama bruchte uf lahshahm gaidija; bet „preesch faules leetus mehdscht liht,“ tā arri te bij. No tahs deenas, ka derribas bij sadertas, gaddijahs „meera trauzetajs“ bruchtes wezzatu sehā. Prohti latrā walfarā pehz faules noeschanas tappa gar seenahm dauhstis, un tad kahds ahra nahja raudsiht; tad irr pats dabruja, waj nu ar kahdu lohku jeb asmini galwā waj fahnōs, tad til sweedejs warreja trahpiht. Tā tas gahja bes mitteschanas, bet lik nebij tas sweedejs redsams. Dohgi tilka tauhpiht; bet til lihds flehgi zeeti bija, tad irr tan- nis daschu labbu asmeni eespehris. Kahdā walfarā effoht 3—sta saimneeks lihds diwidestmit wihrus faazijnajis, gribs- bedams ta pahrgalwi nofert, un tam wianna pelau ismal- sakt, bet ka ne, ta ne. Schee waktineeki effoht wissap- lahrt mahjahm nostahdinati un ar bissehm un zitteem cerohtscheem apbrunnoti bijuschi, lai warretu jauno spohu nofert, jeb arri noschaut, bet schis teem turpat stahwoht, dascham labbam bailes eepuhstis, sawus asmenus bes ap- stahschanas sweesdams, daschu reis arri zittam spehris. Wibri tas bijuschi ar bisfi apbrunnoti irr saprahtojuschi, ka tam wajjogohht kuhht tahdam ozzu apmahnitajam, jeb wiasch fewi pahrweschootees par kahdu lohpu, un ta waktinee- sam neredsoht sehā sawu spohu darbu dsennoht. Kahdā walfarā atkal tappa mahjas wissaplahrt apfargatas, tē tefl kahds newainigs runzitis, kahds waktineeks to redse- dams dohma paschu dewingalwi tai eelschā effam un schauj, un arr noschauj. Zits waktineeku pahris, kurri zekku kas no mescha pusses nahl apfargaja, eeranga tāpat kahdu takki pa waggi pehz sawa laupijuma tektoht, zerre spohu redsoht, un schauj ar drebbedamahm rohlahm to newai- nigo lohpiann, — bet netrahpa un tas satrauzehs aisbehg. Nu irr pateesk spohs bijis! Kahdu reis faules noeschana eet bruchte no slehts uf istabu, te nahl kahds sprunguls, un schai teescham garr sahneem. Nabbahsite sabaidita freij istabā, un tehws ar wissu mahjas-saimi eet laukā, un grihb nebehdneeku nofert; bet neta. Zittā walfarā at- wahl no sweschuma kahdus wihrus, dohmadami, ka teem neuhshoht azzis apmahnitas, un nebehdneeku noferschoht, bet tā ne, tā ne. Tai paschā walfarā scho „jauno spohu“ bij lahws (laidarā) eedsinnuschi, un nu zerreja scho put-

ninu guht. Wibri apbrunnajahs ar fuhdu-dalschahm, pi- stolehm u. t. pr. Sahahpi uf laidaru un zitti paleet ap- patschā, ismelle mallu mallinas, bet neta wairak neatrohd ka til daschus atmenus salmōs un guftas weetas. Teem turflaht buhdameem, tohp almeni uf scheem sweesti.

Tā tas irr kahdas seschas neddekas gahjis. Kad sneegs bij mihstis, tad nebijis mannams, bet til lihds zeets, jeb nebij sneega, laut arri wissgaischala mehnesniza bija, tuh- dat schis bij mannams.

Pehz derribahm, par trim neddekahm bij lahsas, un trihs neddekas pehz lahshahm nostahj bendes-maisē, un bruch- tes tehwu un wianna eesfihwotajus, neweenu reisi nens- fertis, nu pats likka meerā; bet neredsehts, nesinnahts, no- turreenes tas nahjis, un uf turreenu tas gahjis.

Gr.

Jannā papihra nauda.

Netahht no kahda krohga, usstupschis no Leischa uf leelzeffa aujas nopirdams, turpat tahs aismalsaja tā teildams: „Schē tew jaunais 25 rublu gabbals; stattees tā wianna wehrtiba pasihstama, uf latra stuhra irr peezi, lohpa 4 reis 5 irr 20 un widdū 5, tas irr pawissam 25 rubl. sub. tad netizzi, rahdi krohgerim, es tēpat tai krohga dshwoju.“ Leitis peebrauzis pee krohga, rahda tuhdat nandu krohge- rim, waj effoht 25 rublu gabbals. Krohgeris paslattis- jees, pasihst, tā tas til 5 rubla papihrs. Leitis freij tuh- dat atrakkat pee usstupschā waimanadams lai dohdoht wehl tohs 20 rubtus, kas schim nahstotes, jo tas effoht 5 rubl. gabbals, to pirmit schis sanehmis. „Tas now tas nau- das papihrs, turru es tew dewu, warrbuht krohgeris pah- mijis, es eedewu riktigu 25 rublu gabbatu.“ atteiza us- tupschis. Leezineeku naw, Leitim gruhti usfuhdseht usstupschī. Tahda trahpschana peederr pee rupjahm blehdibahm. —

Rihneeschu johku-mihla.

Kahds Rihnees sawu atstahdu mantu testamentigi starp saweem trim dehleem bij isdallijis tā. Sum-Hum, wezza- lais, pussi no tahs dabubhu; Nu-Sin, widdejais, treschu daku un Ding-Bat, jaunafais dehs, to dewito daku. Kad nu to atstahdu mantu pehz wianna nahwes usnehma, at- radda, ka ta bija til 17 floni. Tee trihs mantineeki nes- sinnaja islihdssetees ar isdallischauu, tapehz tā weenu floni negribbeja gabbalds fazirst un zittadi nelahdā wihse ne- warreja riktigi pehz testamentes isdallitees. Weidsoht pee kahda gudra, saprahtiga laimina wianni aigahja, tam pa- dohma istuhgt. Schim laiminam, Sum-Puntam, bija weens flons. Labbi apdohmajees dsinna wiasch scho turp- pee to trihs braktu 17 floneem un sazzija: „Es taggad gribbu schkirt, juhsu tehws irraid schohs 18 flonus jums atstahjis. Tad nu Sum-Hum, nemm tu to pussi no teem un eij sawu zekku. Tu Nu-Sin, dsenn sawu trescho daku prohhahm un tu, Ding-Bat, aiseij ar sawu dewito daku.“ Tā dabruja wezzafajs dehs dewinur, widdejais seschus un jaunafajs diwus flonus; laiminam Sum-Puntam at- likka paschā flons pahrafi, ar to wiasch dewahs atkal at- pakkat uf mahjahm. Waj pateesk schahda isdallischana bija, pehz testamentes eestahdija prahta, isdarritu?

P. G.

Atbildedams redaktohrs A. Leitān.

No zensures atwehlehts. Rihgā, 15. Merz 1874.